

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szorban és szombaton ESTÁ
Kéziratokat VÁSÁR DÖM AGONK.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona. félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legjutányosabb áraban közölünk

A nagy gyümölcsérés.

Nyárvégi nap bágyadó fényénél vetettük el a magot. Öntöztük legdrágábbik fiaink vérével, gondoztuk legforróbb imádságainkkal, elküldtük legszebb, legértékesebb erkölcsi és anyagi erőinket, telelítettük a talaját örömeink és bánatunk meleg könnyeivel. Sokat dolgoztunk, sokat szenvedtünk, sokat verejtékezünk a drága magyar vérből a földre, melyből a májusi nap Isten áldása érleli a mi nagy, mindent betöltő igazságunk gyümölcsét.

Még éreztük a csapások súlyát, még égett a fájdalom Przemysl elestéért, fájdalmas sóhajtásaink ezrével szálltak a véres mezők felé. Minden kincsünk a remény volt, minden vágyunk a tavasz, hogy ez majd megérleli a legszebb remények nagyszerű gyümölcsét.

És halálával, szeretettel borulunk le a nagy érzések mámorában a Mindenható hatalom elé, amely nekünk adta ezt az áldott történelmi májust, amelynek arany színű napja alatt pirosra érik a sápadt gyümölcs.

A végnélkül nyuló csaták között is mindig és mindenhol egyetlen nagy álom varázsában éltünk. Egyetlen álom hajtott az áldozások felé, ez vette el a pihenésünk, ez adta vissza sok zaklatott órában a nyugalomunk. Minden életünk, minden nappalunk, minden éjszakánk ez álom volt, a győzelem, a mi igazságunk feltétlen eljövendő diadala. Megbűvölten tapadt tekintetünk a hegyek felé, ahonnan kegyetlen dörgést hord széjjel a vihar és minden poklokon által is hittünk fanatikus szerelemmel, függünk egy álomképen, amely a mi győzelmeinket vetette a véres tüledések felé. Es most, hogy ez a várt május napfényt hozott, milyen nagy megnyugvással tekintünk a jövendő elé.

Vannak-e még köztünk kishitűek és gyávák? Vannak-e, akikben a reszketés meg tudja ölni a bizalom örök emberi kincsét? Ó, most már mind egyik vagyunk és mind a mi elkövetkező feltétlen győzelmünkben bízunk. A természet, amely a hosszú, zord télen nagy ellenséggünké vált, most pártunkra hajolt és májusának tündöklő napfénye simogatja a mi hős fiainkat, az új törté-

nelem titáni megalapozói. A tavasz volt minden reményünk és a tavasz lett minden magvalósult álmunk.

A magyar föld újra tiszta és a magyar fiúk most már a határokon túl őrzik a testvérnép földjét. Mennyi öröm, a győzelmeknek mennyi mámoros érzése egyetlen időben, boruljunk le halálával a mi örökjóságu Istenünk előtt.

A galíciai sikerek nyomán már csak új sikerek fakadhatnak. A magyar-német-osztrák fergeteg, amely egyetlen lendületével kiöpört minden betolakodott idegent a mi legendás hegyeink közül, tovább rohan diadalos utján és leteríti a nagy ellenséget, a mely a magyar rónák homokján akarta új történelmének várát megépíteni.

Es ha voltak kételkedők és kisszívek: most a gorlicei dicsőség után adjanak a lelkükben új helyet a biztos hitnek, a csüggedést nem ismerésnek, a rendíthetlenségnek. — A mi földünk tiszta már és lelkünk a magasra emelkedjék, ahonnan a magyar nép világ történelmi jelentőségű nagy jövőjének új perspektívája nyílik meg.

Az idegzetünk legyen most már nyugodt és a türelmetlenségünk ne akarjon győzelmi záporot. A tegnapi meghozta a maga nagy eseményét, varjuk be szelíd megnyugvással a holnapot is, amely éppen úgy meghozza a nekünk végtelen örömeiket jelentő új diadalt.

Bizni, várni és dolgozni kell. Hírom szentség, amely ma minden magyar ember katechizmusa legyen. A bizalom, a türelem és munka oltárán kell teláldoznunk mindent. A mi hős hadseregünk meg tovább a maga történelmi utján. Az ő kezükben van az acélból vert fegyver, a mely a letűnő kor őserdejében vágja a meszyét az új történelemnek. A magyar fiúk újra a hadak útját járják kezükben a villámokot szóró, győzelmes fegyver, körülöttük a mi örök halánk és csodálatunk glóriájából szótt fehér tej. A katonák utja azé a diadalel, mely számunkra az új jövőt fegyverrel vivja meg. A mi utunk a munkáé mely számszakkal küzd ki az itthoni nép nyugodt jövőjét. A katonáink harcolnak, mint az oroszoknál, mink dolgozunk itthon, mint olyanok, akik érdemesek rá, hogy hősök vérezenek értük.

A katonáink aratása a Gorlicétől kezdve végig a diadalok utjain dúsz aratás abban a borzasztó sorban, mely ellenünk törtetve, a pusztulás ösvényén indult. Legyen ez aratáshoz méltó a miénk, melynek eredménye legfőképpen az érettünk vérzők táplálására és további kitartásra való buzdításra szolgál.

A nekünk szent május meghozta a világtörténelem legnagyobb győzelmét. És a májusi nap, amely hőseinket a harcokban a lenehesebb munkánál találja és megeríti, lásson minden itthonlevőt is a maga köntlességénél, bizodalmanál, rövidíthetetlenél. Dolgozzon itt mindenki a jövőért, amelynek legszebb perspektívájában elindult az ellenségeinkre fátumként nehezedő vég.

Veszedelmes tüzvész.

A tűzoltóság szép munkája.

Hétfőn délelőtt rendkívüli veszedelemes tüzvész tört ki a Baratszeren, amely az egész környéket pusztással fenyegette. Ugyanis rendkívüli heves északi szél dühöngött, olyan, amint már hetek óta nem volt se ép ebben a szerencsétlen időben tört ki a tüzvész.

A Kazinczy-utca vége felé, a Lyósa maom közelében Altmann Ferenc haza gyulladt ki, eddig ismeretlen okból. Mire a gyorsan kivonult tűzoltók Friss Heimann parancsnok vezetés alatt megérkeztek, a nagy szelben már lobogva égett az egész ház, úgy hogy annak megmentesere meg csak gondolni sem lehetett. Csupán a környék megmenteseről íentett szó s ez is nagy feladat volt. Friss Heimann parancsnok elaraszította vízzel az egész utcát s a legnagyobb erőfeszítéssel iparkodott a tüzet lokalizálni. Ez a törekvés, — egy külbős véletlen oozta kisebb baleset kivételével, — sikerült is. Az történt ugyanis, hogy míg a szomszédos házakat mind sikerült megmenteni s töltük a veszélyt tavartartani s mar-már ugy latszott, hogy az Altmann-fele ház egésze teljesen izolálva maradt: addig egyszerre csak a legnagyobb meglepetésre kigyulladt Thuránszky László varmegyei főjegyző udvarán az istálló teteje, — mintegy 200—250 méternyire az eredeti tűzszíneheiyetől.

Ez is a szélvihar rendkívüli hevesesség és erejét mutatja, mert kevesetelen, hogy a szél egy üszköt ragadott meg és sodort magával így nagy távolságra; — szikratól a tűz nem keletkezett, mert ennek ilyen távolságról nincs gyújtó hatása.

A tűzoltók természetesen rög-tün oda siettek és itt is a legnagyobb sikerrel dolgoztak, amennyiben az istálló tetején kívül semmi más nem égett le.

A tűzoltóság és Friss Heiman parancsnok rendkívüli önfeláldozó, körültekintő és bravuros munkája igen nagy elismerést érdemel, mert a lehető legkedvezőtlenebb körülmények ellenére sikerült szép eredményt érniük el. Az egész környék nagy ijedelemben volt, mindenki bizonyra vette, hogy a borzasztó szél nagy katasztrófát fog okozni s így általános volt a megkönnyebbülés, amikor a tűzoltóknak mégis sikerült a veszedelemes elemet megfékeznük.

HIREK.

— Szabad útra utazni. A miniszter még január hóban rendeletet bocsátott ki, melyben megtiltotta, hogy a déli határter közelébe eső helyekre utazhassanak, s egyben megtiltotta, hogy a rendőri hatóságok utazási igazolványt állítsanak ki a dévidéki községekbe. A belügyminiszter a napokban leiratot intézett Újhely városához, melyben tudatja, hogy az utazás korlátozását megszünteti és ezután akadálytalanul lehet utazni Pancsova, Újvidék, Szabadka és más déli városokba.

— Nem lesznek tankönyv változások. A külbübböz iskolák tantestületei minden év április havában kötelesek megállapítani a jövő tanévre szóló tankönyv változásokat. A vallás és közoktatásügyi most elrendelte, hogy a tantestületek az idén ne tartsák meg erre vonatkozó értekezletüket és további intézkedésig a tankönyvekben semminemű változásokat ne tegyenek. Ennek oka részben az, hogy meg akarják kimélni a családokat az új könyvek beszerzésével járó kiadásoktól, részben pedig az, hogy a háboru okozta változatok a jövő tankönyveiben nagy fontossággal fognak szerepelni.

— Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10 és 12. A „Közgazdaság” rovatában közölik a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) e legnagyobb leggazdagabb és legrégibb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinék, aki e célből hosszú fordul a legnagyobb községgel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és vízszontbiztosító r. t. baleset- és asszervatossági biztosításokat az Első o. általános baleset ellen biztosító

társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás-elleni biztosításokat és versenylovak telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság, valamint áru- és utipodgyászbiztosításokat az Európai áru és podgyász biztosító részvénytársaság számára.

Hirdetmény.

A Hegyvidéki Hitelszövetkezetek Áruboltjainak Központi Irodája Sátoraljauhely (Hangya palota) keres május 15-re ügyes, megbízható, keresztény, nős, esetleg nőtlen hivataloszlógát.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 14-én tartott 83 ik rendes közgyűlésén terjesztettek be az 1914. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1911. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1,295 816,548. — koronát tettek ki és az év folyamán bevett díjak 57,680,190 korona és 74 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 20 917,413 korona és 91 fillérre 419,031,610 korona 88 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztályai alapja 8,041,416 korona 38 fillért tesz ki. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tükörűvng biztosítást, a díjbevétele 19,394 853 656 — korona biztosítási összeg utau 32 885 788 korona 77 fillér volt, miből 11,668 659 korona 31 fill, viszont biztosítása fordítottat, úgy, hogy a tiszta díjbevétele 21,322,129 korona 43 fillérre rugott és ez összegből 15 485,810 korona 2) fillér mint díjtartalék minden évben menten

jövő évre vittetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 156,652 322 korona 43 fillér. A betűrészbiztosítási ágban a díjbevétele 1 873,080 korona 84 fillérre rugott, miből levonván a viszontintozitást, a tiszta díjbevétele 1,032 082 korona 74 fillért tett ki. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétele kitétt 7,566 223 korona 43 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 3,514,676 korona 21 fillérre rugott. Károkért a társaság 1914-ben 48,992,434 K. 77 f. és alapítása óta 1 212,012,590 K. 55 f. fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 244,624,706 K. 27 f. esik. A nyereség-tartalékok közül, melyek összesen 13,978,966 K. 09 f-re rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség-tartalék, mely 8,604,338 K. 84 f. tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt 2,575,771 K. 48 f. rug, továbbá f lemlítendő a 160,000 K-ra rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 2 638,805 K. 77 fillért tesz ki. Részvényenként 500 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek az ideai átutalások fölöttén 456,949,184 K. 97 f-ről 480,984 656 K. 23 f-re emelkedett, a következő elsőrangú értékekben vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 1,838,641 K. 09 f. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 59,112,928 K. 90 f. 3. Letétbe helyezett értékpapírokra adott kölcsönök 8,214 629 K. 7 f. 4. Értékpapírok 257,335 899 K. 59 f. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 42 255 393 K. 72 f. 6. Tárca váltók 421 637 K. 44 f. 7. Készpénz és az intézet követeléseit a hitelezők követeléseirek levonásával 5 160,526 K. 42 f. Összesen 480 984 656 K. 23 f. Ezen értékekkel 90 millió korona magyar értékekre ki.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlése.

Több mint százezer fogoly.
Offenzívák előrehaladása.

Budapest, máj. 10.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Nyugatgaliciából és a Kárpátokból súlyos veszteségei mellett visszavert orosz 3-ik hadsereg a kétfelőli nyomának engedve főerejével a Sanok és Liskó körüli terepen van összeszorítva. Ezen tömeg ellen a szövetséges hadseregek továbbra is sikeresen előnyomultak és nyugat felől kiküzdötték a Viszlokön való átkelést, dél felől pedig elérték a Dwerzik—Baligród—Bukowska vonalat.

A nyugatgaliciai arcvonal északi szdrnyán tegnap felsőausztriai salzburgi és tiroli csapatok Debrídtől keletre és északkeletre eső több helységet rohammal elfoglaltak.

A Nyugatgaliciában ejtett foglyok száma 80.000-ra emelkedett. Ehhez járul még több mint 20.000 fogoly, akik a kárpáti üldözéskből származnak. Az orosz 3-ik hadsereg, amelyik öt hadtestből: a 9. 10. 12. 24. és 3. kaukázusi hadtestből valamint több tartalékadosztályból volt összeállítva, ezersint csak foglyokban több mint 100,000 embert veszített. Ha ehhez hozzászámítjuk a halottakat és sebesülteket is, az összes veszteség legalább 150.000 emberre tehető. Hadianyagból, amelynek mennyisége még most sem tekinthető át, eddig 60 ágyút és 200 gépfegyvert számoltunk össze.

Délkeletgaliciában a harcok még tartanak. Az Ottyniától északraletre eső magaslatokon ellentámadásavai az ellenségnek egy nagy csoportját visszavertük.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

A német vezérkar
a nyugatgaliciai csatáról.

*

Mackensen tovább halad.

Berlin, máj 10.

A német nagyvezérkar közli:

Noha az ellenség több ízben vasuton vagy gyalog sietve segítségül hozott új erőkkel megkísérelte üldözésünk feltartóztatását, Mackensen vezérezredes hadseregcsoportjának szövetséges csapatai az ellenséget tegnap is állásról-állásra visszavetették és több mint tizenkét-ezer hadifoglyot ejtettek és sok hadianyagot zsákmányoltak. Ezzel a május másodiká óta csupán ezen hadseregcsoport részéről ejtett hadifoglyok száma több mint nyolcvanésre emelkedett.

Hős csapataink megközelítették a Stebuna-szakaszt és elérték Brzezankát, valamint az Alsó-Viszlokát. Az üldözés tovább halad.

MEGHIVÓ.

Miután a **Varannói Takarékpénztár mint Részvénytársulat** folyó évi április hó 26-án délután 3 órakor megtartott közgyűlésén megjelent részvényesek a tárgysorozat 4-ik pontjában az intézet 30 évi fenállásának ideje lejártával az alapszabályok 71. §. értelmében ennek további meghosszabbítása fölött az alapszabályok 16. §-a szerint nem kellő számban megjelenés folytán érvényes határozatot nem hozhattak, az intézet t. részvényesei egyedül ezen tárgyban az intézet helyiségében megtartandó

új közgyűlésre

folyó évi május hó 31-ik napjának d. u. 3 órájára az alapszabályok 9. §-ára való hivatkozással újból meghívotnak, melyen az alapszabályok 13. §-ához képest minden további tekintet nélkül a megjelenő részvényesek számára és az általuk képviselt alaptőke összegére, jogérvényes határozat lesz hozva.

Kelt Varannón, 1915. május hó 1. napján.

Az igazgatóság.